

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Bibliografia	XV
Wstęp	1
I. Uzasadnienie wyboru tematyki badawczej	1
1. „Magia terminów mglistych”	1
2. Kryzys prawa administracyjnego?	8
II. Przedmiot, cele i główne założenia pracy	11
III. Metodologia pracy	18
IV. Systematyka pracy	24
Część I. Próba opisanía istoty luki w prawie – podejście fenomenologiczne	27
1.1. Potoczne znaczenie pojęcia luki jako punkt wyjścia do badań	27
1.2. Luka w prawie jako metafora	32
1.3. Luka w prawie jako droga do poznania obiektywnego prawa	36
1.4. Czy luka w prawie może zanegować wartość litery prawa?	46
1.5. Funkcja luki w prawie	50
1.6. Swoistość kontekstu dostrzegania luki w prawie	58
1.6.1. Luka a system prawa	58
1.6.2. Przestrzeń prawna w ujęciu <i>F. Longchamps</i> a jako zakładana perspektywa badawcza	60
1.6.3. Wartości życia prawnego jako „detektory” luk w prawie	66
1.6.4. Mechanika działania prawa w przestrzeń luki	69
1.7. Wnioski. Luka w prawie jako trudny przypadek „niepewnego prawa”	74
Część II. Obraz luki w prawie z perspektywy teoretycznoprawnej	81
2.1. Wybrane teorie na temat luk w prawie	81
2.1.1. Luki pozorne i luki rzeczywiste w ujęciu <i>E. Zitelmana</i>	81
2.1.2. Luka jako „poczucie braku” w teorii <i>S. Rundsteina</i>	96
2.1.3. Luki w „Czystej teorii prawa” <i>H. Kelsena</i>	104
2.1.4. Istota luki w prawie w ujęciu <i>M. Honzatki</i>	110
2.1.5. Luki aksjologiczne, logiczne i konstrukcyjne w teorii <i>Z. Ziemińskiego</i>	123

2.1.6. Teoria J. Nowackiego – luka jako ocena (<i>extra, intra, contra legem</i>)	134
2.1.7. Rozumienie pojęcia analogii <i>legis</i> w teorii J. Nowackiego	140
2.1.8. Teoria J. Wróblewskiego	155
2.1.9. Teoria Ch. Perelmana	161
2.1.10. Luki „fenomenologiczne” i inne wybrane typologie luk w prawie	171
2.2. Rodzaje przypadków określanych mianem „luki w prawie”	173
2.2.1. Luka w prawie w ujęciu szerokim	173
2.2.2. Luki „czysto subiektywne” – aksjologiczne (niby-luki)	179
2.2.3. Luki ujawniające pozór prawa (luki <i>contra legem</i>)	182
2.2.4. Luki wynikające ze sprzeczności norm	184
2.2.5. Luki w procesie wykładni (luki <i>intra legem</i>)	185
2.2.6. Luki ujawniające błąd prawa (luki <i>extra legem</i> : obiektywne i obiektywno-subiektywne)	187
2.2.7. Odróżnienie tzw. luk konstrukcyjnych (obiektywnych) od kwestii zaniechania prawodawczego (tzw. „pionowej” luki w prawie)	192
2.2.8. Typologie luk a przestrzeń prawna	193
2.3. Rzeczywiste dylematy związane z dostrzeganiem luk w prawie. Istota luki w prawie	195
2.4. Analogia a usuwanie luk	200
2.5. Luka jako zmiana ilościowa prawa	204
2.6. Luka w prawie – luka w systemie prawa	206
2.7. Podsumowanie. Koncepcja luki w prawie (luka a norma dopełniająca system prawa, luka a prawo do błędu, luka a nadużycie prawa)	211
Część III. Obraz luki w prawie z perspektywy nauki prawa administracyjnego	227
3.1. Prawo administracyjne jako specyficzny kontekst dla luki w prawie	227
3.1.1. Dualizm: prawo publiczne – prawo prywatne	227
3.1.2. Służba publiczna jako kryterium wyodrębnienia prawa administracyjnego	237
3.1.3. Wartości jako siły spajające system prawa administracyjnego .	252
3.2. Przestrzenie występowania luk w prawie administracyjnym	262
3.2.1. Luki subiektywno-obiektywne (między systemami prawa). Przykładowe problemy tzw. pogranicza prawa administracyjnego	262
3.2.2. Luki w systemie prawa administracyjnego	282

3.3. Teorie luk w prawie formułowane z perspektywy nauki prawa administracyjnego	288
3.3.1. Uwagi wstępne. Kierunki dogmatycznych badań nad luką w prawie w nauce prawa karnego i prawa cywilnego	288
3.3.2. Problem dopuszczalności analogicznego stosowania przepisów prawa cywilnego w prawie administracyjnym w literaturze międzywojennej	294
3.3.3. Przegląd teorii luk w prawie podatkowym – okres międzywojenny	311
3.3.4. Analogia i luki w prawie podatkowym w ujęciu współczesnej doktryny	321
3.3.5. Teoria luk <i>E. Smoktunowicza</i> . Analogia w prawie administracyjnym	328
3.4. Luka w prawie jako element procesu wykładni i stosowania prawa administracyjnego – na tle wybranych poglądów nauki prawa administracyjnego	339
3.4.1. Uwagi wstępne	339
3.4.2. Pojęcie faktów administracyjnoprawnych w teorii <i>A. Błasia</i>	341
3.4.3. Wykładnia a luki w prawie administracyjnym w ujęciu <i>W. Jakimowicza</i>	348
3.4.4. Koncepcja wykładni prawa administracyjnego w ujęciu <i>M. Zirka-Sadowskiego</i>	369
3.4.5. Problem tzw. prawa sędziowskiego w polskim prawie administracyjnym w ujęciu <i>D. Dąbek</i>	372
3.4.6. Aksjomaty prawa administracyjnego a luki w prawie w teorii <i>J. Zimmermanna</i>	377
3.4.7. Prawotwórcze „rozwijanie” prawa przez sąd administracyjny w ujęciu <i>M. Kamińskiego</i>	390
3.5. Próba syntezy poglądów doktryny. Czym powinna być luka w prawie z perspektywy administracyjnoprawnej?	399
3.5.1. Zakazy stosowania analogii i wypełniania luk w prawie. Usuwanie luk w drodze odnajdywania związków pomiędzy gałęziami prawa	399
3.5.2. Argumenty przeciw dopuszczalności wypełniania luk w prawie administracyjnym	402
3.5.3. Argumenty „za”. Twórczy charakter działalności administracji publicznej. Działanie w interesie publicznym (w służbie publicznej) a zasada legalności	404
3.5.4. Model stosowania nieracjonalnego prawa administracyjnego – postulaty <i>de lege ferenda</i>	407

Część IV. Próba sformułowania filozofii stosowania „niepewnego prawa”	411
4.1. Jak brzmi <i>questio diabolica</i> ?	411
4.2. W poszukiwaniu filozofii „niepewnego prawa”	419
4.2.1. Kamienie milowe poszukiwań filozoficznoprawnych	419
4.2.2. Jaka jest współczesna filozofia prawa, czyli o konsekwencjach pluralizmu nurtów filozoficznych	432
4.2.3. Koncepcja prawa jako techniki i koncepcja prawa jako rozmowy	437
4.2.4. Czy sądy powinny tworzyć prawo? O roli tzw. precedensów w systemach prawa stanowionego	443
4.2.5. Podsumowanie. Wybór filozofii eklektycznej	456
4.3. Filozofia stosowania „niepewnego prawa”	461
Zakończenie	493
Indeks rzeczowy	499